

NEDERLANDA

KATOLIKO

OFFICIEEL ORGAAN VAN DEN NEDERL. R. K.
ESPERANTISTENBOND „NEDERLANDA KATOLIKO”

JULI 1930

No. 3

Adressen.

Het adres van het secretariaat van „Nederlands Katoliek” is thans: J. H. WESTEN, Melkweg 10, Groningen.

Hier geve men dus op: alle nieuwe leden voor onze Bond, benevens alle veranderingen in de ledenlijst van de plaatselijke afdelingen. Ook adresveranderingen daar te melden.

Het adres van den Penningmeester van „Nederlands Katoliek” is: J. A. LEIBBRAND, Rozenstraat 12, Tilburg.

Aan dit adres gelieven de individueele leden (dat zijn leden op plaatsen, waar geen afdelingen van N. K. zijn gevestigd) hunne contributie, bedragende f. 2.— per jaar te zenden. Postgiro 121449.

De penningmeesters der plaatselijke afdelingen zenden aan dit adres iedere drie maanden de contributie voor hunne afdeling.

Het adres van de redactie van het orgaan „Nederlands Katoliek” is: P. A. SCHENDELER, Prins Hendrikstraat 30e, Eindhoven.

Aan dit adres dus alles te zenden, wat men in het orgaan geplaatst wenscht. Hierheen zenden dus ook de secretarissen der afdelingen de verslagen hunner vergaderingen. Ook vragen op taalkundig gebied kunnen ingezonden worden.

Aan den inhoud van ons orgaan moeten allen naar beste krachten medewerken. Wat goed is, wordt zoo mogelijk geplaatst. Verlies echter den moed niet, wanneer uwe inzending naar de snippermand verwezen wordt.

Het adres van den administrateur van ons orgaan is: J. A. LEIBBRAND, Rozenstraat 12, Tilburg.

Aan dit adres vervoege men zich voor abonnement voor niet-leden van N.K. (onze bondsleden krijgen het orgaan gratis). De prijs van het jaarabonnement is f 1.50.

Onze administrateur houdt zich ook zeer aanbevolen voor het plaatsen van advertenties. Men vrage hem de tarieven.

De abonné's gelieven hier hunne eventueele adresverandering op te geven. (De leden van N.K. doen dit bij den secretaris, zie boven).

Aan allen: Schrijf steeds duidelijk, ook Uw naam en adres!

NEDERLANDA KATOLIKO

Maandblad, officieel Orgaan van den Nederlandschen
R.K. Esperantistenbond „Nederlanda Katoliko”,
gevestigd te 's-Hertogenbosch.

Opgericht 29 Augustus 1909. Bisschoppelijk en Koninklijk goedgekeurd
Ĉio per amo, nenio per forto. (*S. Franc. de Sales*)

Geestelijk Adviseur LAMB. J. J. M. POELL

Abonnementsprijs
f 1.50 per jaar
Eksterlanda Jarabono f 2.—

Hoofdredactie
P. A. SCHENDELER
Eindhoven.

Afzonderlijke nummers
20 cent.
Advertentiën
30 cent per regel.

Administratie: J. A. LEIBBRAND, Tilburg.

VENITE AD ME

Peza estas mia koro,
En l'okulo brilas ploro,
De ĉagreno dispremita
Estas mi tre affliktita.
Haltu tamen dum momento,
Plendo mia pri turmento.

Malproksime de la mondo,
Kie regas brua ondo
De la viv-vanteca fluo,
Mi nun iras al Jezuo
Kun petego plej sincera,
Kaj spirito supertera.

Ho, genuoj, nun fleksiĝu,
Alten, koro, vi leviĝu!
Dolĉa pli ol la mielo,
Kvazaŭ vivi en ĉielo,
Feliĉego, ho, miraklo,
Dio en la tabernaklo!

„Venu nur al Mi,” Li diras,
„Kiun kordolor' disŝiras,
„Kaj animo affliktita.
„Mi vin helpos, kaj benita
„Kun vi estu la donaco:
„La subteno, Mia graco.

„Vivu do en trankvileco,
„Regu vin la humileco,
„Ke l'atak' al nehonoro
„Ne vin venku en la koro.
„Servu vi en ĉiuj tagoj
„Sole Min, per viaj agoj.“

Nun ne timas mi suferi,
Ĉion volas mi toleri:
Malhonoron, kalumnion.
Mi Vin dankas, bonan Dion,
Pro pacienc' en mia sorto,
Kontentec' per Via forto.

Volis Vi min trankviligi,
La animon resanigi.
Ni do laŭdu nomon Vian,
Kaj prikantu mi Maria'n:
Vivu Dio de l'altaro,
Kaj la „Stelo de la Maro”!

Gajto.

ESPERANTO BIJ HET ONDERWIJS.

„Zaterdag 14 Juni had op initiatief van de Federatie van Arbeiders-Esperantisten een bespreking plaats tusschen vertegenwoordigers van de landelijke Esperanto-Vereenigingen en de onderwijzers-organisaties, ten einde stappen te kunnen doen, om bij de a.s. wijziging van de L.O. wet Esperanto als facultatief leervak op de scholen mogelijk te maken. Vertegenwoordigd waren de Fed. van Arbeiders-Esperantisten, de Nederlandsche Esperantisten-Vereeniging (L.E.E.N.), Nederlanda Protestanto, Het Nederlandsch Onderwijzers-Genootschap, en de Bond van Nederlandsche Onderwijzers. *De R. K. Organisaties hadden bericht van verhindering gezonden.* Er werd een comité samengesteld, waarin zitting hebben de heeren: P. Mabesoone (L.E.E.N.), P. Krijt (F.L.E.), H. C. v. Leeuwen (N.P.), J. Alberda (Centr. Esp. Prop. Comité te Nijmegen). Ook de andere Esperantisten-Vereenigingen en onderwijzers-organisaties zullen worden aangezocht, zitting te nemen in het comité. Over het algemeen kon worden vastgesteld, dat de onderwijzers-organisaties zeer sympathiek staan tegenover de Esperanto-beweging, en volle medewerking zullen verleen tot het bereiken van het gestelde doel.”

Ongetwijfeld hebben onze leden bovenstaand bericht vrijwel eensluidend in de pers gelezen. Het was dan ook niet noodig geweest, het hier te plaatsen, zoo de door ons gecursiveerde zin niet de mogelijkheid schiep tot misverstand, wat ons dus reden geeft tot eenig commentaar, te meer, wijl we in het verslag dezer vergadering in H.E. lezen, dat de voorzitter het betreurde, dat Nederlanda Katoliko niet vertegenwoordigd was. Onze leden hebben daarom recht op eenige verklaring onzerzijds, welke we hierna laten volgen. Eene dergelijke verklaring zonden we ook naar de redactie van „Holanda Esperantisto”.

Onder dagteekening 16 Mei ontvingen wij een schrijven van den Heer A. Veen, secr. van F.L.E., waarin ons voor het eerst het plan werd voorgelegd van een comité, bestaande uit afgevaardigden van F.L.E., L.E.E.N., N.K., N.P., Centraal Esp. Prop. Comité Nijmegen en de verschillende onderwijzers-organisaties. Men verzocht ons per omgaande bericht van instemming. Aan dit verzoek konden we onmogelijk voldoen, wijl we op 25 Mei onze jaarvergadering zouden hebben, waarin de bestuursverkiezing plaats had, en we dus eerst dienden af te wachten, wie op die vergadering in het bestuur zouden gekozen worden. We stelden dus ons antwoord uit tot na dien datum, om daarna te voldoen aan het andere verzoek, in het schrijven van 16 Mei gedaan, nl. de zaak te behandelen met de katholieke onderwijzers-organisaties. Ook hiervoor moesten we vrij wat tijd reserveeren,

want — blijkbaar was dat F.L.E. niet bekend, — er zijn in ons landje een vrij groot aantal van deze organisaties. We kunnen dat betreuren, en we doen dat ook, doch we hebben eenvoudig met dit feit rekening te houden. Ik geloof niet te overschatten, als ik het aantal organisaties van katholieke onderwijzers en onderwijzeressen in ons land schat op minstens twee per bisdom, wat reeds het respectabel getal van tien organisaties geeft. Iedereen zal dus moeten toegeven, dat zoo maar niet in 'n paar dagen de correspondentie met zooveel hoofdbesturen tot eenig resultaat kan leiden.

Intusschen kregen we reeds bij schrijven van 30 Mei de mededeeling, dat er op 14 Juni eene bijeenkomst als bovenbedoeld zou plaats hebben, waarin men o. a. ook schreef: „Krome ni petas vin, invitu ankaŭ delegiton de la asocio por instruistoj laŭ la projekto en la suprenomita cirkulero.” Hieruit blijkt dus de (verkeerde) meening, dat we slechts te maken zouden hebben met ééne organisatie van katholieke onderwijzers, welke vergissing wij best kunnen verklaren, en niemand kwalijk nemen. Het speet ons dan ook zeer, dat deze vergadering zoo spoedig belegd werd. Veel beter hadden wij het gevonden, als men eerst nauwer contact had gezocht met de onderwijskringen. Dit had men toch ook van neutrale zijde gedaan. En daarbij is onze ondervinding omtrent de opinie, die nog in vele onderwijskringen omtrent Esperanto bestaat, niet van dien aard, dat zoo maar dadelijk hunne volle medewerking tot invoering van Esperanto op de Lagere School te verwachten is. En nog minder sympathie hebben we tot nog toe ondervonden van de schoolbesturen, menschen in 't algemeen, die het beheer eener bijzondere school hebben, maar zelf geen onderwijzer zijn. Hadden die meer inzicht in ons streven, we konden er zeker van zijn, dat dan op 't oogenblik reeds het aantal facultatieve cursussen in Esperanto op de Katholieke scholen heel wat grooter zou zijn.

Wat stond ons nu in dit geval te doen? Doorzetten, zonder eerst met de katholieke onderwijzers-organisaties onderhandeld te hebben, terwijl de neutrale wel vertegenwoordigd waren, leek ons gevaarlijk. Toch wilden we ons niet afzijdig houden, en daarom hebben we bij schrijven van 5 Juni aan den Heer A. Veen ons standpunt zoo duidelijk mogelijk uiteengezet. De inhoud kwam hierop neer:

Zoolang de lesroosters van de Lagere School ongewijzigd blijven, zijn we geen voorstander van verplicht Esperanto-onderwijs op de Lagere School. En ook facultatief kan het daar naar mijne meening slechts dan een plaats krijgen, wanneer andere minder belangrijke vakken daarvoor hunne plaats ruimen, dus ook als facultatief beschouwd worden. Kan dat niet, dan houden we ons voorloopig aan het facultatief Esperanto-onderwijs op de vrije

Woensdag- en vrije Zaterdagmiddagen, waarvoor door het Nijmeesch Comité gewerkt wordt. Wij gelooven hierin vrijwel aan de zijde te staan van den Heer Thijssen, het comité-lid voor den Bond van Ned. Ond., en betreuren het daarom te meer, dat blijkbaar ons schrijven niet ter kennis is gebracht van de vergadering. Daaruit zou gebleken zijn, dat er wel degelijk een basis bestaat voor samenwerking met N. K. Men zou het dan misschien ook minder betreurd hebben, dat „Nederlanda Katoliko” niet vertegenwoordigd was, en..... de redactie van ons orgaan had dan misschien ook wel tegelijkertijd met H. E. het verslag dier vergadering ontvangen, te meer, wijl ik uitdrukkelijk dit verslag aan den Heer Veen verzocht heb en mij dit ook is toegezegd.

P. A. Schendeler.

EEN STREEKVERGADERING TE BERGEN OP ZOOM.

Oproep aan alle Brabantsche N.K.-leden.

Zooals allen in 't nummer van Januari hebben kunnen lezen, zal de Brabantsche regiontago georganiseerd worden te Bergen op Zoom. „In 't uiterste westpuntje van Brabant”, zult U misschien opmerken. Ja, 't is geografisch niet de meest geschikte plaats voor zoo'n dag, maar..... er valt succes te behalen bij voldoende deelname! Reeds vier jaar bewerken we nu speciaal 't katholieke deel onzer stad, en niet tevergeefs. Het laatstgehouden Esperanto-examen maakte een goeden indruk, en doet ons vooral op verdere medewerking van de zijde van het stadsbestuur hopen. Eén onzer dagbladen („De Zoom”) begon kort geleden een Esperanto-cursus in z'n kolommen, waarvoor het 'n flinke propaganda maakte. En zoo zijn er nog meer groote en kleine succesjes.

We verwachten dan ook stellig, dat een goedgeslaagde regiontago een flinken stoot zal geven naar ons doel.

Maar, om zoo'n regiontago goed te doen slagen, moeten allen meewerken. We kunnen nu al wel zeggen, dat 'n troepje van veertig of vijftig Esperantisten geen, of 'n slechten indruk zal maken op ons critisch aangelegd publiek. Zou 't ons echter mogen gelukken, de honderd te overschrijden, dan is het succes welhaast verzekerd.

Maar honderd is 'n hoog getal! Daarom vragen we ook aller medewerking!

De beste dag leek ons 7 September, zoowel met het oog op onze bezoekers, die dan allen weergekeerd zijn van vakantie-reisjes, als met het oog op onze propaganda, die dan natuurlijk pas in den herfst voorgoed weer begint. Voor dien dag worden ook Belgische Esperantisten uitgenodigd, dat geeft meer 'n „Esperanto-gevoel”,

en 't spreekt vanzelf, dat ook andere niet-Brabantsche N.K.-leden welkom zijn.

Eén verzoek echter: Kondigt uw bezoek tijdig aan, zoodat we zoo ongeveer weten, hoeveel personen we verwachten kunnen. Ook voor Uzelf is dat beter: U kunt er dan 'n gemeenschappelijk uitstapje van maken, b.v. per speciale autobus, of minstens per collectief reisbiljet. Bespreekt het dus nu al in uwe bijeenkomsten! 'n Voorloopig programma hopen we binnenkort te kunnen geven.

„Nia Katolika Idealo”.

„NIA DEKKVINA EN BUDAPEST.”

Ĝojiga novaĵo!

Eksciinte el la gazetaro antaŭ kelka tempo, ke Monsinjoro Diepen akceptis la honor-prezidantecon de Komitato por la Sank-Emerikaj Festoj en Budapest, mi laŭ tio konklude supozis, ke Lia Episkopa Moŝto do ankaŭ partoprenos la vojaĝon, kiun tiu komitato propagandas al la Budapestaj festoj, kiuj okazos samtempo kun nia kongreso.

Pro tio mi permesis al mi, sciigi al Monsinjoro mia supozon, kaj Lin petis, — se mia supozo estus ĝusta, — ke Li ankaŭ bonvolu en Budapest viziti nian kongreson de I.K.U.E.

Afable Lia Episkopa Moŝto respondis al mi, ke Li jes intencas fari tiun vojaĝon, kaj ke Li volonte vizitos nian IKUE-kongreson, se la festprogramo por tio donos al Li la eblecon.

Kompreneble mi tuj skribis al la Kongres-komitato en Budapest, kiu formas parton de la komitato por la S. Emerikaj festoj, por ĝin atentigi pri tiu ĝojiga komuniko, kaj petis, ke oni aranĝu niajn kunvenojn tiamaniere, ke ekzistu al Nia Episkopo la ebleco, viziti ankaŭ almenaŭ unu el niaj kunsidoj. Ni ne dubas, ke certe la Kongres-komitato plenumos nian peton. Do, atentu kaj disrakontu: Monsinjoro Diepen vizitos Nian Dekkvinan en Budapest!

Jam nun ĝojante pri tiu renkonto de Nia amata IKUE-episkopo meze de la diversnaciaj IKUE-anoj, ni plenkore dankas Lian Moŝton pro tiu afabla decido.

P. A. Schendeler,

Ĝen. Sekr. de I.K.U.E.

NAAR BUDAPEST!

Naar aanleiding van ons bericht over de reis naar Budapest hebben zich reeds vijf leden van „Nederlanda Katoliko” voor deze reis aangemeld. Wij hebben hun de namen en adressen

hunner reismakkers opgegeven, opdat zij reeds nu schriftelijk met elkaar over de reisplannen kunnen correspondeeren. Voor logies, enz. zal natuurlijk volgens hun verzoek door het congres-comité gezorgd worden. Alle gewenschte inlichtingen worden steeds gaarne door ondergeteekende verstrekt, die aan de Nederlandsche congressisten nu en dan eene circulaire zal zenden over ontvangen mededeelingen uit Budapest en de noodzakelijke voorbereidselen voor de reis. Wie wenscht mee te gaan, talme niet te lang. Hoe ruimer de tijd is voor besprekingen, hoe gemakkelijker alles kan geregeld worden. Voor aanmelding is reeds voldoende: het zenden van 4 gulden per postgiro op mijne rekening No. 77739 met de vermelding: „Voor deelname aan het congres te Budapest”. Verder leze men mijne mededeelingen in het vorige N.K.-nummer.

P. A. Schendeler,
Prins Hendrikstr. 30e,
Eindhoven.

PLIGRANDIGU

LA ATINGPOVON DE NIA VOĈO!

Nia gazeto „Espero Katolika” estas la koro de nia Katolika Esperanto-Movado. El ĝi disfluas tra la tuta IKUE-anaro la gvidpensoj, kiuj nutras kaj vigligas la agadon de ĉiuj samideanoj niaj. Al ĝi niaj samideanoj siavice sendas proponojn, ideojn, kiuj pliriĉigas nian posedajon. Nia gazeto estas tiel nepra al nia movado, kiel la koro mem al la homa korpo. Sen ĝi nia movado vegetus kaj finfine mortus. Sed same kiel la vivo estas des pli energia kaj potenca laŭ ke la koro estas pli aŭ malpli sana kaj taŭge funkcia, ankaŭ nia movado fariĝos pli efika kaj sukcesplena, laŭ ke nia organo estos interŝaha kaj vivplena.

Nia gazeto estas ankaŭ la voĉo, kiu laŭte parolas pri nia Katolika Esperanto-Movado, ne nur al niaj katolikaj samideanoj, sed ankaŭ al la tuta katolikaro. Sen tiu voĉo la katolikaj Esperantistoj ignorus ĉion pri la vivo de nia movado. Sen tiu voĉo la katolikoj, la eklezia hierarkio nenion scius pri Esperanto je la servo de Katolikismo.

La atingkapablo de tiu voĉo devas esti pligrandigata. La pulsobatoj de tiu koro devas esti plireguligataj.

Estas sur la terglobo multaj katolikoj, eĉ eminentaj, kiuj tute ignoras la ekziston de nia Katolika Esperanto-Movado, kaj neniam vidis nian „Espero Katolika”n. Ekzistas en Esperantujo multaj katolikaj Esperantistoj, kiuj nenion scias pri nia movado kaj neniam aŭdis ion pri la katolika revuo Esperantlingva,

Tamen, se ni vere volas progresi, kreski, ni devas altiri la atenton de ĉiuj interesatoj al nia movado pere de nia organo. Necese estas, ke ĉiuj anoj de nia IKUE-korpo ricevu la riĉan sangon, kiu havigos al ili viklecon necesan por resti fidelaj al nia idealo kaj por instigi ilin al senĉesa varbado. Necese estas, ke la voĉo de nia revuo aŭdiĝu en ĉiuj ekleziaj sferoj gravaj, por ke oni sciu pri la utilo de la internacia lingvo kaj pri ĝia nuna uzo en la internaciaj rilatoj katolikaj.

Tiucele ni intencas organizi **grandan propagandon** pere de nia organo, disvastigante nian revuon en ĉiuj medioj Esperantistaj kaj katolikaj; oni ne plu devas ignori „Espero Katolika”n en Esperantujo kaj en katolikaj sferoj. Ni sendos specimenojn al ĉiuj adresoj al ni sendotaj de niaj nunaj abonantoj, por ke ĉiu katolika Esperantisto sciu pri ĝia ekzisto kaj sciu pri nia movado. Ni intencas ankaŭ sendi nian gazeton al ĉiuj kardinaloj, al ĉiuj episkopoj. Ĉiuj eminentuloj en la Eklezio nepre devas koni nian movadon kaj ĝian organon.

Sed..... por ke tia propagando estu grandstila kaj efika, bezonata estas mono. La kaso de E. K. kiu jam ne estas sufiĉe plena por certigi la akuratan eliron de la revuo, ne povas suferi pliajn elspezojn. Ni do malfermas nun monkolekton inter niaj multaj amikoj kaj legantoj, por akiri la monon nepran al tia entrepreno, kiu laŭ nia opinio estas **aktuale necesa**. Ni petas niajn samideanojn sendi al ni kiel eble plej baldaŭ sian mondonacon. En multaj landoj okazas ĉiujare „tago” speciale dediĉata al la katolika gazetaro, dum kiu oni kolektas monrimedojn por disvastigi la bonajn ĵurnalojn, Sammaniere ni ankaŭ organizas „tagon” de monkolektado por la disvastigo de nia kara E. K., kaj konsekvence de nia Katolika Esperanto-Movado. Lastan jaron ni ricevis 5.000 fr. fk. por la katolikaj misioj. Ni esperas, ke niaj samideanoj ne estos malpli malavaraĵ, kiam temas pri la kresko de nia movado, kaj pro tio ni jam antaŭkalkulas sumon ankoraŭ pli altan.

Pligrandigu la atingpovon de nia voĉo!

Georges Ramboux, presbitero.

Noto de la redakcio.

La redakcio de „Nederlanda Katoliko” kun granda danko jam mencias la ricevon de du donacoj por la supra celo, nome: unu donaco de 20 guldenoj, kaj unu de 25 guldenoj. Oni povas sendi la monon rekte al Pastro G. Ramboux, 22, Cours Albert I-er, Paris VIII, aŭ per mia poŝtkonto No. 77739 al la redakcio de „Nederlanda Katoliko”.

BABYLON.

⟨Lingva miksaĵo.⟩

Thans, in deze eeuw van voortgang,
Waarin techniek triomfeert,
Is 't betreurend vast te stellen,
Dat er één ding steeds mankeert.

Wanneer w'om ons henen blikken,
Zien, hoe nationaliteit
Langer meer steeds gaat verdwijnen,
Samenkomt, wat grenzen scheidt:

Vragen we onwillekeurig,
Wat dat nu toch worden moet,
Als de afstand steeds wordt korter,
Ier en Pool elkaar ontmoet.

Taalgehaspel, dat is 't ong'luk,
En ik snap het heusch niet, hoe
Of het komt, dat Engeland zegt thans:
„Understand I do not you”

En in Frankrijk al hetzelfde,
Juist zooals in Nederland:
Komt een K.L.M. er kijken,
Allen raken z'in den brand.

Onze Oostbuur niet veel beter:
„Ausstudiert”, dacht hij weleer,
Maar bij deze taalverwarring
„Versteht er überhaupt nichts mehr”!

Maar in België, 't allerergste:
Behalve dat de menschen daar
Buitenlanders niet begrijpen,
Vechten z'ook nog met elkaar!

Meine sehr verehrten Leser,
Medicijn staat bij de hand:
Study you our splendid language.
Nian lingvon: Esperant'!

Se vi uzas tiun lingvon,
Batalado iros for,
Kaj kompren' ĝin anstataŭos:
Paco en la homa kor'!

Tial, mondo de hodiaŭ,
Diru per parol' kaj kant'
Ĝis la certa fina venko:
Vivu, vivu Esperant'!”

TWEEDE INTERNATIONALE ESPERANTO-CURSUS

DOOR PASTO ANDREO ĈE.

Arnhem, 17—29 Juli 1930.

Met het oog op de steeds grootere verbreiding van het Esperanto in binnen- en buitenland, zoodat nu reeds een tekort aan leerkrachten gevoeld wordt, zal met steun van de gemeente Arnhem een Zomercursus georganiseerd worden voor paedagogen uit verschillende landen, onder leiding van den Eerw. Heer Andreo Ĉe uit Roemenie, die gedurende de laatste jaren met groot succes officieele onderwijzers-cursussen leidde in Zweden, Estland, Letland en Hongarije.

Ook voor hen, die zich niet wenschen toe te leggen op het geven van Esperanto-onderwijs, is deze cursus van groot belang om kennis te nemen van de methode van den Eerw. Heer Ĉe, die reeds met veel succes in andere takken von onderwijs wordt toegepast.

Na afloop van den eersten Internationalen Zomercursus, die het vorige jaar door de stad Budapest georganiseerd werd, ondertekenden de deelnemers uit 12 landen de volgende verklaring:

„An dem 1. Internationalen Esperanto-cursus für Lehrer und „Lehrerinnen aller Schulgattungen aus 12 Nationen, den Herr „Andreo Cseh im Pädagogischen Seminar der Stadt Budapest vom „22 Juli bis 2 August 1929 abgehalten hat, haben wir mit wächsender „Begeisterung teilgenommen.“

„Diejenigen unter uns, dievor her des Esperanto unkundig waren, „haben in 11 Tagen (zu je vier Unterrichtsstunden) die Fähigkeit „erlangt, sich in der Welthilfssprache über alltägliche Dinge zu „unterhalten. Immer müszten wir Herrn Cseh als den geborenen „Lehrer bewundern, als den Virtuosen in der Kunst zu veranschau- „lichen, der in halb scherzender, Geist und Gemüt gleicherweise „anregender Unterhaltung sein Ziel erreichte. Darüber hinaus ist „aber auch seine objective Methode von hohem Wert. Sie ist sorg- „fältig durchdacht, der Niederschlag vieljähriger Unterrichtserfahrung „bei verschiedenen Nationen. Unter steter Veranschaulichung durch „Gegenstand und Wort schreitet sie vom Nahen zum Fernen, vom „Leichten zum Schwereren und vermittelt dabei der Grammatik „nur das unbedingt nötige, und zwar spielend. Im Esperanto wird „aus wenigen Wortwurzeln der gesamte Wortschatz aufgebaut. „Cseh ging darüber hinaus und lehrte uns die Kunst der Primitiven, „mit verhältnismäszig wenigen Worten einem umfangreichen Wort- „schatz Ausdruck zu verleihen.“

De cursus wordt gegeven van 17—29 Juli met 4 lesuren per dag (9—1 uur), uitsluitend in het Esperanto, zonder gebruik van leerboeken, zonder extra werk, en stelt de deelnemers in staat, na afloop een eenvoudig gesprek te voeren. 's Middags worden excursies georganiseerd, terwijl in den avond verschillende besprekingen zullen plaats vinden.

Om de deelname voor de Nederlandsche onderwijzers en onderwijzeressen te vergemakkelijken zijn de verblijfkosten zoo laag mogelijk gesteld.

De minimum pensionprijs is f 2.50 per dag. De cursisten logeeren dan in het mooi gelegen en gezellig ingerichte Oolgaardthuis, dat geregeld voor conferenties gebruikt wordt. (Gemeenschappelijke slaapzalen).

Personen, die hier geen gebruik van wenschen te maken, kunnen òf zelf voor logies zorgen, òf door het comité, dat den cursus organiseert, pension laten bespreken. (Minimumprijs f 3.— per dag.)

Voor jonge of onbemiddelde onderwijzers is de mooi gelegen Jeugdherberg zeer aan te bevelen.

De cursus begint den 17den Juli 's morgens om 9 uur in de meisjes-H.B.S., en eindigt op 29 Juli 's avonds met een feestavond.

Na afloop kunnen diegenen, die het 22ste Internationale Esperantocongres in Oxford wenschen bij te wonen, gemeenschappelijk naar Oxford reizen.

Deelnemers kunnen zijn personen van alle nationaliteiten, die zich op onderwijsgebied bewegen, en al of niet Esperantist zijn.

Zij, die wenschen deel te nemen, doch niet beschikken over vacantie in de 2de helft van Juli, worden verzocht, ons hiervan in kennis te stellen.

Aanmelding kan geschieden door storting van het cursusgeld, f 5.— aan het adres van Mevr. J. C. Isbrücker, Oostduinlaan 32, Den Haag (Giro 10966 van J. R. G. Isbrücker, Den Haag).

Uiterste datum van aanmelding: 1 Juli.

De gereduceerde prijzen zijn bestemd voor degenen, die zich het eerst aanmelden.

Gedurende den dag van 16 Juli zullen Esperantisten op het station te Arnhem aanwezig zijn om de deelnemers te ontvangen.

Het Voorbereidingscomité

J. C. ISBRÜCKER-DERKSEN,

Oostduinlaan 32, Den Haag.

De wethouder van Onderwijs te Arnhem,
B. BAKKER.

AFDEELINGSNIEUWS.

EINDHOVEN.

Dimanĉo la 22a de Junio denove estis la tago por la ĝenerala S. Komunio por la membroj de I.K.U.E., kiun nia klubo „Suda Kruco” samtempe fiksis por la kunveno de nia N.K.-sekcio.

Je kvarono antaŭ la oka jam dudeko da membroj troviĝis en la paroĥa preĝejo de S. Martinus en Tongelre. kie aparta loko por ili estis rezervita, kaj aparte la Esperantistoj ricevis la S. Eŭhariston

dum la Sankta Meso. Pro tiu afabla aranĝo, kiu kompreneble faris impreson ĉe la paroĥanoj, ni tutkore dankas Lian paroĥestran Moŝton.

Post la Sankta Meso ni iris al la fratulinejo, kie jam la Esperantoflago anoncis, ke ni estas bonvenaj. En belornamita salono oni servis bonegan matenmanĝon, aranĝitan per la bonaj zorgoj de niaj samideaninoj-Fratinoj Aquina kaj Serafina. Dum mallonga promenado en la ĝardeno kaj tra la belaj lernejaj klasoj oni ŝanĝis la aspekton de la manĝejo en tiu de kunvenejo, kaj reveninte nia joviala kaj ĉiam bonhumora prezidanto malfermis la kunvenon de „Suda Kruco”. Jen la ĉefaj temoj de la tagordo: priparolado de nia agado rilate la komunum-estrajn pridiskutojn pri Esperantokursoj en la lernejoj, kaj: la regularo de nia klubo. Precipe la lastan temon oni taŭge pritraktis.

Unu el la membroj elkore instigis la membrojn al fidela partopreno al la trimonataj S. Komunioj kaj esprimis plenmeritan dankon al la Reverindaj Fratinoj, kiuj tiom fratine nin gastigis, kaj al Sro Korting, kiu tiom multe penadis por antaŭaranĝi tiun belegan kuneston. Ĉiuj kontentaj iris hejmen, jam priparolante planojn por la sekvanta kunveno, kie ni esperas renkonti eĉ pli grandan nombron da Suda-Krucanoj.

Dankemulo.

ESPERANTO IN DE NEDERLANDSCHE PERS.

In April ontvingen we 67 bladen, waarin opgenomen 160 artikelen en berichten over Esperanto. De Telegraaf, het Nieuws van den Dag, de Nieuwe Rotterd. Crt., de Nieuwe Crt., en de Arnhemsche Crt. berichtten ons het besluit der vergadering van Hoofden van van scholen. Door het Hoofdbestuur was voorgesteld, het Esperanto als facultatief leervak aan het Lager Onderwijs toe te voegen. Er zouden althans stappen worden gedaan, om in de L.O.wet een desbetreffende bepaling te doen opnemen. Dit voorstel is door de vergadering aangenomen. Ook in de katholieke bladen stond weer flink wat nieuws. In de Echo van het Land van Cuijk: over het 20-jarig bestaan der vereeniging; in de Nieuwe Tilburgsche Crt.: vereenigingsnieuws over „Ame kaj pace”. In de Tilburgsche Courant: een bericht over de jaarvergadering van N.K., de Meierijsche Crt. gaf een bericht over „La Falko” de Leidsche Crt. bevatte eene opwekking tot de R.K.Arbeiders. Verder gaf de Nieuwe Tilburgsche Crt. eene mededeeling over den specialen cursus voor onderwijzers, en eene reeks artikelen over latijn in de wereldtaal, terwijl het Nieuwsblad van het Zuiden den cursus van den Heer Schendeler vervolgde. Ook Nederlanda Protestantenvraagt, zij het nog bescheiden, een plaatsje. In het Correspondentieblad (orgaan van de Christelijke Onderwijzers) en de Kerkbode lazen we nog berichten over

de oprichting van „Nederlanda Protestanto“. Het Utrechtsch Nieuwsblad brengt ons al het bericht van de oprichting eener afdeeling van N.P., nl. te Utrecht.

De Heldersche Crt. vermeldde het besluit der gemeente tot het afstaan van schoollokalen, en het toestaan van subsidie aan de Heldersche Esperanto-Vereeniging door de gemeente. Ook in de Nieuwe Rotterdamsche Crt. en het Algemeen Handelsblad werd dit medegedeeld. Kennemerland deelt mede, dat te Beverwijk gelegenheid wordt gegeven tot het volgen van een Esperanto-cursus. Zoo ook vermeldt de Nieuwe Hoornsche Crt. plaatselijk succes in het verleenen van eenigen steun aan een particulieren Esperanto-cursus, Dat in Voorburg Esperanto wordt onderwezen in den Handelsonderwijs, vermelden de Nieuwe Rotterdamsche Crt., Het Vaderland en Het Haagsche Volk.

Berichten omtrent het 22ste Congres te Oxford lazen we in: Ons blad, de Maasbode, de Bredasche Crt., Utrechtsch Dagblad, Prov. en Stedel. Utrechtsche Crt., Residentiebode, Utrechtsche Crt., Voorwaarts, Nw. Rotterd. Crt., De Rotterdammer, Haalems Dagblad, Eindhovensche Dagblad, Prov. Drentsche en Asser Crt., Het Volk' en Het Algemeen Handelsblad.

Over den Hongaarschen avond ontvingen we nog berichten van het Eindhovensche Dagblad en de Meierijsche Crt. Verscheidene bladen bevatten mededeelingen over de Esperanto-examens.

Vermelden we nog de volgende onderwerpen in de daarachter genoemde bladen:

Lezing van den Heer Kummer op een Oudersavond te Heerenveen, en van den Heer Moreau te Dordrecht (Volksonderwijs). Conferentie van onderwijzers te Arnhem (Algemeen Handelsblad, Leeuwarder Nieuwsblad, Zutphensche Crt., Opr. Haarlemmer Crt.) Ze Ned. paedagogisch Congres, lezing van Dr. Dominicus, openbare les van Pastro Ĉe (De Nieuwe Crt. en Het Vaderland). Esperanto bij de Amsterdamsche politie (De Amersfoortsche Crt.). Oproep tot de Nederlandsche onderwijzers, om in Noordelijke landen, speciaal Zweden, lezingen te houden over Nederland, en les te geven naar de Ĉe-methode (De Bode, de Avondpost, Nieuwe Rotterdamsche Crt.). 19e Congres der Duitsche Esperantisten te Dresden tijdens de hygienische tentoonstelling (Eindhovensche Dagblad).

Esperanto-Persdienst.

VERSCHEIDENHEDEN.

Wij vestigen de aandacht onzer leden op het schrijven van Monseigneur Diepen, voorgelezen op onze laatste jaarvergadering, waarvan de tekst luidde :

„Katholiek Esperanto moet eischen, dat geen boeken, die voor „Katholieken aanstootelijk zijn, als ter examenstudie aanbevolen „worden beschermd.

„Wil men daarop niet ingaan, dan moeten de Katholieken eigen „examens instellen en niet met de neutrale commissie medewerken.”

La Loka Organiza Komitato al mi sciigas, ke ĝi nun estas dissendanta la kongreskartojn. Plue ĝi pretigas kongreslibron, kiun ĉiu kongresano ricevos en Budapest, kune kun la kongresinsigno. Por la granda procesio sur la Danubo la L.O.K. luis ŝipon por 250 personoj. Se la nombro de la kongresanoj superas tiun kvanton, la troaj do ne povos ŝipe partopreni. Pro tio: ne tro longe prokrastu vian aliĝon!

Men verzoekt ons, de artikelen over „Konversaciaj Vesperoj” in ons orgaan voort te zetten. Gaarne willen we daaraan voldoen, wanneer we over voldoende ruimte beschikken. Al degenen, die omtrent dit onderwerp over eenige ervaring beschikken, zullen ons groot genoegen doen, zoo ze ons die willen mededeelen.

Bij schriftelijke stemming voor het onder=voorzitterschap van „Nederlanda Katoliko” is gekozen de Heer H. Damen. De functies zijn nu verdeeld als volgt: Voorz.: P. A. Schendeler, Onder=voorz.: H. Damen, Secr.: J. H. Westen, Penningmeester: J. A. Leibbrand, Leden: Mej. A. Beek, Eerw. Pater Call. Preller, en de Heeren F. J. v. d. Burgt, F. Marreeve en A. v. Weerhorst.

Voor de tweede maal slaagde een leerling van het St. Cornelius=pensionaat te Reusel: de eerste, 12 jaar oud, behaalde het A=diploma te 's Gravenhage, de tweede, 11 jaar, slaagde met niet minder succes te Roermond. Onder de pl.m. 50 oudere kandidaten behaalde hij de mooiste punten. En zoo zijn er nog 'n twaalfstal jeugdige Esperantisten uit dezelfde klas. En als men nu in aanmerking neemt, dat zij allen eerst in October 1929 met het leeren van Esperanto begonnen, en lessen en studie alleen konden geschieden in den vrijen tijd, dan is hier toch wel het bewijs geleverd, dat Esperanto niet ligt boven het bereik van leerlingen van het zesde en zevende leerjaar der Lagere School. Laten we voor dergelijke cursussen dus ijveren. Worden ze goed gegeven, dan kan het succes niet uitblijven, succes niet alleen voor de leerlingen,

maar ook voor onze propaganda onder de onderwijzers en ten slotte voor invoering van Esperanto op de Lagere School. Daar moet het heen! Aan den kranigen onderwijzer, Frater Wigbertus en het St. Cornelius-pensionaat te Reusel onze hartelijke gelukwenschen met dit prachtig succes!

Het Esperanto-Taal-Comité en de Academie kende den prijs dier Academie voor 1930 toe aan den Heer H. J. Bulthuis te 's Gravenhage voor zijn vertaling in het Esperanto van Conscience's „De Leeuw van Vlaanderen” onder den titel „La Leono de Flandrujo”. Den Heer Bulthuis onze hulde!

ESPERANTO-EXAMEN.

gehouden te Bergen op zoom, 17 Mei 1930.

Schriftelijke opgaven, met uitwerking.

Diploma A.

1. Mijn vader kocht gisteren een prachtigen sigarenkoker.
Mia patro hieraŭ aĉetis ¹⁾ belegan cigarujon.
2. Hij heeft al een heel klein sigarenpijpje.
Li jam havas tre malgrandan cigaringeton.
3. Rookt uw vader veel sigaren? Neen, maar twee per dag.
Ĉu via patro fumas multe da cigaroj ²⁾? Ne, nur du potage.
4. De sigaren, die mijn vader rookt, kosten acht cent per stuk.
La cigaroj, kiujn fumas mia patro, kostas ok cendojn po unu ³⁾.
5. Ik weet niet, of hij wel eens duurdere sigaren rookt.
Mi ne scias, ĉu li iafoje ⁴⁾ fumas pli multekostajn cigarojn.
6. In de zomer zijn de dagen veel langer, dan in de winter.
Somere ⁵⁾ la tagoj estas multe pli longaj ol vintre.
7. Weet ge niet, of uw jongste zuster nog thuis is? Ik wil haar iets vragen
Ĉu vi ne scias, ĉu via plej juna ⁶⁾ fratino ankoraŭ estas hejme? Mi volas ion al ŝi demandi.
8. Toen ik thuis kwam, was zij juist uitgegaan.
Kiam mi venis hejme, ŝi ĵus estis elirinta. ⁷⁾
9. Ze ging naar de slager, om twee pond varkensvleesch te koopen.
Ŝi iris al la buĉisto, por aĉeti du funtojn da porkaĵo.
10. Een kilogram varkensvleesch kost bij onzen slager een gulden vijftig cents.

Unu kilogramo da porkaĵo kostas ĉe nia buĉisto unu guldenon kaj kvindek cendojn.

11. Onze slager woonde vroeger over de rivier; nu woont hij voorbij die kerk.
Nia buĉisto antaŭe loĝis aliflanke de ⁸⁾ la rivero; nun li loĝas preter tiu preĝejo.
12. Tegenover hem woont de timmerman. Is dat geen mooi gebouw? Kontraŭe de ⁹⁾ li loĝas la ĉarpentisto. Ĉu tio ¹⁰⁾ ne estas bela konstruaĵo?
13. Is het zijn eigendom? Ja, maar hij wil 't gaarne verkoopen, want het is te groot voor hem.
Ĉu ĝi estas lia propraĵo? Jes, sed li volonte ĝin volas vendi ¹²⁾, ĉar ĝi estas tro granda por li.
14. Hij heeft gelijk. Als het mijn eigendom was, zou ik het niet verkoopen. Waarom niet?
Li estas prava. Se ĝi estus mia propraĵo, mi ne ĝin vendus. Kial ne?
15. Omdat wij met z'n tienden zijn. Bij ons wonen onze grootouders. Mijn moeder is weduwe en heeft zeven zonen en dochters.
Ĉar ni estas dekopaj ¹³⁾. Ĉe ¹⁴⁾ ni loĝas niaj geavoj. Mia patrino estas vidvino kaj havas sep gefilojn.

OPMERKINGEN.

- 1). Natuurlijk is de letterlijke woordorde „aĉetis hieraŭ” ook goed.
- 2). Ook: multajn cigarojn. Denk hier echter aan de „ennetjes”!
- 3). Men kan ook vertalen: poe kostas ok cendojn.
- 4). „Eens” mag hier niet vertaald worden door „unufoje”, want de beteekenis is niet „één keer”. Wil men het letterlijk vertalen, dan kan men zeggen: ĉu li ja iufoje fumus.... Mij dunkt echter, dat het woordje „wel” hier meer de beteekenis van een stopwoordje heeft, en dus eigenlijk niets beteekent. Het mag daarom onvertaald blijven. Ik heb vertaald „iafoje” in de beteekenis van „een of anderen keer”.
- 5). Men mag ook vertalen: en la somero, of, beter: en somero. Zoo ook: en la vintro, of: en vintro.
- 6). De meeste kandidaten zullen wel vertaald hebben: plej juna. Wanneer hier echter sprake is van zusters van 58, 59 en 60 jaar, dan is die van 58 nog de „jongste” volgens onze Nederlandsche manier van zeggen, ofschoon ook hare jeugd wel eenigen tijd verstreken is! Moeten we dan in Esperanto nog zeggen: la plej juna? Dat zou toch een al te opvallende

vleierij zijn! Meer zou het met de waarheid overeen komen, als we dan zeiden: la malplej maljuna. Maar tegenover dames moet men altijd galant zijn. Laten we dus liever niet spreken van „juna” of „maljuna”, maar van „aĝa”, dan is het altijd goed, of het „zusjes” zijn of „zusters”. Dus: via malplej aĝa fratino.

- 7). Hier mag men niet vertalen: „ŝi ĵus eliris”, want hier is wel degelijk verschil tusschen: „was zij juist uitgegaan”, en: „ging zij juist uit”.
- 8). Ook „trans la rivero”, is goed, maar de gegeven vertaling is beter.
- 9). Voor „tegenover” heb ik ook wel eens de vertaling gezien: vidalvide de (vid' al vid'e), wat zooveel beteekent als: gezicht naar gezicht, evenals de Franschen zeggen: vis-à-vis. Ik vind die vertaling nog zoo kwaad niet, te meer, omdat het woordje „kontraŭ” eigenlijk eene andere beteekenis heeft.
- 10). Ik zou hier liever „tio” gebruiken, dan „tiu”, omdat „tio” meer onbepaald is, en „tiu” meer iets aanduidt, waarover al gesproken is. „Tiu” zou dus bij het lezen doen denken aan „la ĉarpentisto”, ofschoon z'n huis bedoeld is. Echter, de fout zou niet groot zijn, wanneer men „tiu” schreef!
- 11). Het woordje „het” moet hier wel degelijk vertaald worden, want het heeft hier eigen beteekenis: het huis.
- 12). „Volonte ĝin volas vendi” is de letterlijke vertaling. Toch moet 'n Chinees deze vertaling wel vreemd aandoen, want „volonte” beteekent letterlijk „zullende willen”. Zoo iemand leest dus: zullende willen het wil verkoopen. Ik zou dan ook „gaarne willen” altijd liever vertaald zien door „tre ŝati”. Hier dus: Sed li tre ŝatas vendi ĝin.
- 13). Ook goed: dekope, want het werkwoord „zijn” kunnen we hier gerust beschouwen als een zelfstandig werkwoord, even goed als in den zin: Wij zijn daar. Ni estas tie.
- 14). Het woordje „bij” mag hier niet vertaald worden door „apud”. Dit woordje duidt aan, dat er geringe afstand is. „Ĉe” duidt aan, dat de besproken personen of zaken bijeen behooren. Vergelijk maar eens: Mi estis ĉe li, en: Mi estis apud li.

Tot onzen spijt hebben we de opgaven voor diploma B van dit examen niet kunnen bemachtigen. Zou het van het examen-comité te veel gevergd zijn, wanneer we verzochten, steeds een stel opgaven van de examens toegezonden te krijgen? We zouden zeer dankbaar zijn voor deze attentie.

MAAKT PROPAGANDA !

Wij hebben nog een groot aantal

BROCHURES

die voor de propaganda van
Esperanto uiterst geschikt zijn

**OPSTELLEN OVER HET
WERELDTAAL-PROBLEEM**

Prijs 10 ct.

ESPERANTO EN HET KIND

Prijs 5 ct.

Verkrijgbaar bij:

J. A. LEIBBRAND

Rozenstraat 12 - Tilburg

Postrekening No 121449

GEBRUIKT ZE!

MIAJ SINCERAJ GRATULOJ AL ĈIUJ SUKCESINTOJ!

La plej originala donaco estas:

ARGENTA ZAMENHOF KULERO granda f 6.—
" " " malgranda f 4.50

Novaj libroj:

Bulthuis: LA LEONO DE FLANDRUJO f 3.75
" IMPERiestro kaj GALILEANO f 3.90

Krom ĉi-tiuj libroj, ankaŭ aliaj Esperantoj verkoj en la

Esperanto=librejo

JOH. BROEKHUIJSEN

Voorstraat 328, DORDREĤTO, Telef. 1263, Giro 23595.

DE MEENING

die vele gebruikers uitten,

zonder dat hun daarnaar gevraagd werd, was:

DE SCHRIJFTELIJKE CURSUS

„SEMERETO”

IS DE BESTE.

Om zijn allergrootste duidelijkheid is hij ook voor weinig-ontwikkelden **zeer aan te bevelen**. Hij bestaat uit 56 lessen, en wordt, na toezending van 2 gulden per postwissel, of storting op giro No. **77739** in zijn geheel toegezonden door:

P. A. SCHENDELER, PRINS HENDRIKSTRAAT 30e,

EINDHOVEN.

